

## บทคัดย่อ

“อิหร่าน” เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และอารยธรรมรุ่งเรืองมายาวนาน ดังที่รู้จักกันในอดีตว่า “อาณาจักรเปอร์เซีย” แต่อาจกล่าวได้ว่าคนไทยทุกวันนี้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของประเทศอิหร่านเลย ทั้งนี้เพราะในห้วงสองสามทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศอิหร่านต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งการโค่นล้มระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และการปฏิวัติอิสลามที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1979 การทำสงครามยืดเยื้อกับประเทศอิรัก และการถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากนานาประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลทำให้คนไทยที่รับรู้ข่าวสารของโลกภายนอกจากประเทศตะวันตกมาโดยตลอด ต้องถูกปิดกั้นความรู้เกี่ยวกับประเทศอิหร่านไปด้วย

แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา อิหร่านเริ่มเปิดประเทศมากขึ้น มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนอิหร่านมากขึ้นทุกปี ผนวกกับการที่ในปี ค.ศ. 2001 เป็นปีที่ ฯพณฯ คาเดมี ประธานาธิบดีแห่งอิหร่านได้นำเสนอต่อองค์การโลกและได้รับการยอมรับจากที่ประชุมสมัชชาแห่งองค์การสหประชาชาติให้เป็นปีแห่ง “การสนทนาระหว่างอารยธรรม” เป็นปีแห่งการเปิดโอกาสให้ประชาคมโลกได้เพิ่มพูนการรับรู้ทางด้านวิชาการและวุฒิปัญญาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และสังคมของอิหร่านให้มากขึ้น จึงนับเป็นช่วงเวลาที่ดีที่เราจะได้ทำความรู้จักกับประเทศที่เคยเป็นอู่อารยธรรมอันยิ่งใหญ่ประเทศนี้ และได้ทำความรู้จักกับประเทศที่เคยดำเนินความสัมพันธ์กับไทยมายาวนานถึง 400 ปีกันใหม่อีกครั้ง

โครงการจัดทำสารคดีประเทศอิหร่านมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศนี้อย่างรอบด้าน โดยผ่านบทสารคดี 9 เรื่อง ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งเรื่อง **พื้นฐานทางประวัติศาสตร์** ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรเปอร์เซีย การเข้ามาของอิสลาม กระทั่งการปฏิวัติอิสลาม เรื่อง **วิถีความเชื่อ** เพื่อให้เข้าใจว่าศาสนาและความเชื่อสัมพันธ์กับวิถีชีวิตคนอิหร่านอย่างไร เรื่อง **เศรษฐกิจ** เน้นความสำคัญของน้ำมันและอุตสาหกรรมอื่น ๆ เรื่องเกี่ยวกับ **คนอิหร่าน** บุคลิกลักษณะความเป็นคนอิหร่าน สถาบันครอบครัว วิถีชีวิต เรื่อง **ผู้หญิงอิหร่าน** นอกจากนี้ยังมีเรื่อง **พรมเปอร์เซีย** ซึ่งเป็นทั้งงานศิลปะและสินค้าส่งออกมูลค่ามหาศาล เรื่อง **ภาพยนตร์อิหร่าน**ที่กำลังเป็นที่กล่าวถึงในระดับสากล เรื่อง **อิหร่านกับความทันสมัย** ว่าด้วยเรื่องวัฒนธรรมและเทคโนโลยีของตะวันตกที่กำลังหลั่งไหลสู่อิหร่าน และเรื่อง **ย้อนรอยความสัมพันธ์ไทย-อิหร่าน** ซึ่งมุ่งย้อนรอยสืบหารากของวัฒนธรรมอิหร่านที่ปรากฏในเมืองไทยว่าได้รับอิทธิพลมาจากอิหร่านจริงหรือไม่

## ABSTRACT

Iran, in earlier times known as 'Persia', is a country with a long and rich history. In spite of this it is clearly apparent that the people of Thailand know very little about the cultural and social conditions pertaining thereto. During the past three decades Iran has experienced a number of important changes resulting from:

- the fall of monarchism during the 1979 Islamic revolution;
- the lengthy war with Iraq; and
- the effect of being beleaguered by economic sanctions that were imposed by a number of countries, and in particular the United States of America.

Resulting from the above events, the Thai people have perhaps been given a biased impression of Iran as most opinions, commentary, and news reports thereon originated primarily from Western quarters, and these were inevitably responsible for hiding the true facts pertaining to the country.

A few years ago Iran embraced a more open policy as far as the outside world was concerned, and this has resulted in an increase in in-bound tourism each successive year since it was adopted. Further, the United Nations Assembly unanimously accepted a proposal put forward by H.E. Mohamed Katami, Iran's current president, that the year 2001 be adopted as the year of '*Dialogue Amongst Civilizations*'. It thus became a good time for us to glean more knowledge of a country that had at one time been recognized as one of the 'cradles of civilization', and to bring into focus once more, the 400 year long relationship that has existed between Thailand and Iran.

The main purpose of the project is to produce and publish a book featuring Iran, and to provide sufficient information therein to the reader through a succession of chapters, namely:

- An historical background containing information on the Persian Empire and the embracement of Islam up to the Islamic Revolution in 1979;
- Their cultural belief showing how this is inextricably bound to the way of life of the Iranian people;

(4)

- The economy with emphasis on the petroleum and other significant industries;
- The Iranian character, family, and way of life;
- Iranian women;
- The artistry of the Persian carpet, and its value as an export product
- Iranian film production which has been referred to in international film circles;
- The modernization of Iranian culture, and the inflow of Western technology;
- Tracing the Thai-Iran relationship back to the root of the appearance of Iranian culture in Thailand, and the influence this had had on Thai society.